

ANNOTATA ANTI-GROTIANA

Ἄλλ' ἐδὲ ἑμαυτὸν ἀνακρίνω.

Non mihi fumo plenas de memet judicandi partes, Juvenalis de Diis locutus.

Notior est illis homo, quam sibi.

Οὐδὲν γδ ἑμαυτῷ σύνοιδα, ἀλλ' ἕκ ἐν τέρτῳ δεδικαίωμαι.

Constructio est involutio more Hebræo: Quam sic explices: Quamquam non in mentem mihi venit, me in ministerio mihi creditō secus quicquam fecisse, tamen non inde sequitur, me plane ab omni culpa esse liberum. Id enim significat δικαῖος A&: XIII, 38 Rom: VI, 7. Vide & Prolegomena in Epistolam ad Romanos. Chryostomus sensum bene assequutus est: καὶ τί δή τ' ὅτι, εἰ μηδὲν σε αὐτῷ σύνοιδεν, δ' δεδικαίωται; ὅτι συνέβηεν ἡμαρτήσθαι μὲν αὐτῷ ἵνα ἀμαρτήματα, μη μὴν αὐτὸν εἶδέναι τὰ ἑαυτοῦ ἀμαρτήματα. Huc præcipue pertinet, quod dicit Jac: III. 2. πολλὰ ἀπλαίομεν ἅπαντες, & quod omnes & semper jubemur dicere: *Dimitte nobis debita nostra.* Clemens in epistola: ἔξετεῖνατε τὰς χεῖρας ὑμῶν πρὸς τὸν ἀυτοκράτορα θεὸν, ἱκετεύοντες αὐτὸν ἴλειον γενᾶσθαι, εἴ τι ἄκοντες ἡμάρτετε. In Ignatiana, quæ dicitur, epistola ad Romanos habemus: ἐν ᾗ τοῖς ἀδικήμασιν αὐτῶν (militum, à quibus trahebatur) μᾶλλον μαθητεύομαι, ἀλλ' ἕκ ἐν τέρτῳ δεδικαίωμαι. Hieronymus dialogo adversus Pelagium secundo hunc Pauli locum commemorans addit: *Hoc dicit, ne quid forte per ignorantiam deliquisset.* Posidius de Augustinō: *Dicebat post perceptum baptismum etiam laudatos Christianorum sacerdotes absq; dignâ & competente pœnitentia exire de corpore non debere.* Hæc verissima est hujus loci interpretatio, nec quærenda est alia Ps: XIX, 3.

Ὁ ᾗ ἀνακρίνων με Κύριός ἐστιν.

Is est qui de rebus non actibus tantum sed & cogitationibus exactissimum & de me & de aliis judicium feret. רגל ה' ה' ה' ה' Ps: XLIV, 22.

Facile hic animus Grotio, & eximie in eandem sententiam D. Selnecker in explicatione hujus loci p. 137. *Conscientia prodest non ad justificationem coram Deo, sed ad innocentiam testandam erga proximum teste Deo. Et ut charitas est testimonium fidei; ita conscientia est internum testimonium charitatis.* Quoties autem gloriamur de bona conscientia ut Paulus 1 Cor: I, 12. semper debemus omne bonum Deo ferre acceptam, ut scri